

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Co/243/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612209988
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Minxová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7612209988.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: Profidebt Slovakia, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Mliekarenská č. 10, IČO: 35 925 922, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Peter Kováč, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Kubániho č. 16, IČO: 36 857 033, proti žalovanej Y. N., U.. XX.XX.XXXX, U. R. H. I., R. Č.. XXX/XX, zast. opatrovníkom C.. H. M., H.G. E. Ú. O. E. A., o zaplatenie 1.085,57 eura s prísl., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej OZ právna pomoc spotrebiteľom so sídlom v Košiciach, Sofijská č. 13, zast. JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom so sídlom v Košiciach, Stará Baštová č. 2, adresa na doručovanie: Košice, Budapeštianska č. 8, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 02. mája 2013 č.k. 5C/29/2013-68, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka.

Žalobca je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania 38,52 eura do troch dní od doručenia uznesenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ladislava Mikluša.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom:

1. žalobu z a m i e t o l ;

2. n e z a v i a z a l žalobcu uhradiť trovy konania žalovanej a

3. u l o ž i l žalobcovi povinnosť uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania a to trovy právneho zastúpenia v celkovej sume 138,44 eura na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. Ladislava Mikluša, advokáta v Košiciach.

Rozhodnutie o zamietnutí žaloby vo veci samej odôvodnil tým, že žalobca ako postupník zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzavretej medzi ním a Telefónica Slovakia, s.r.o. ako postupcom si svoje pohľadávky vyplývajúce z jednotlivých faktúr uplatnil po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty a vedľajší účastník na strane žalovanej vzniesol námietku premlčania, na ktorú musel prihliadať. S poukazom na ust. § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka preto žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalobcu nezaviazal uhradiť trovy žalovanej, pretože tejto žiadne nevznikli, zaviazal ho však uhradiť trovy právneho zastúpenia vedľajšiemu

účastníkovi na strane žalovanej pozostávajúce z odmeny za dva úkony po 61,41 eura (prevzatie veci a vyjadrenie k žalobnému návrhu) + 1-krát režijný paušál 7,63 eura a 1-krát režijný paušál 7,81 eura.

Proti tomuto rozsudku sa včas odvolal žalobca. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v ním napadnutej časti, t.j. vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka zmeniť a náhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi nepriznať. Zároveň žiadal priznať náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 46,22 eura, vrátane DPH, pozostávajúcich z odmeny za jeden úkon - odvolanie proti výroku o náhrade trov konania, t.j. 36,85 eura, vrátane DPH, plus režijný paušál 9,37 eura, vrátane DPH. Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p. Namietal, že z hľadiska výsledku konania, ktorý je rozhodujúci pre aplikáciu ust. § 142 ods. 1 O.s.p. vedľajší účastník nemá vo vzťahu k úspechu, či neúspechu v tomto konaní žiadny vzťah (z právneho predpisu nevyplýva žiadny spôsob usporiadania vzťahov medzi žalobcom a vedľajším účastníkom) a teda z rozhodnutia o veci samej mu neplynie žiadne právo, či nárok, ani nie je a nebol povinný na plnenie spoločne so žalovaným. Ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. prvá veta neznamená vytvorenie „ďalšieho plnohodnotného“ účastníka v konaní, ale predstavuje len právny rámec postavenia vedľajšieho účastníka. Preto nie je možné na základe tohto ustanovenia aplikovať zásadu úspechu v konaní pri rozhodovaní o náhrade trov konania na vedľajšieho účastníka. Vedľajší účastník vo veci samej úspech alebo neúspech v konaní nemal a jeho postavenie sa rozhodnutím vo veci samej nezmenilo. Úspech vedľajšieho účastníka nie je automaticky daný úspechom toho účastníka, popri ktorom má v konaní vystupovať. Uplatnenie nároku na náhradu trov konania vedľajším účastníkom je aj v rozpore s dobrými mravmi a predstavuje výsledok účelovosti jeho postupu a zneužívanie ust. § 93 ods. 2 až 4 O.s.p. motivovaného snahou o dosiahnutie prospechu titulom uplatnenia náhrady trov konania. Vedľajší účastník napriek svojmu deklarovanému predmetu činnosti sa dal zastúpiť advokátom, čo tvrdenie o účelovosti jeho účasti v konaní opodstatňuje. Z oprávnení združenia v zmysle ust. § 25 zák. č. 250/2007 Z.z. vyplýva aj požiadavka, aby združenie bolo spôsobilé poskytovať aktívnu pomoc spotrebiteľovi a to vrátane kvalifikovanej pomoci bez toho, aby muselo byť zastúpené advokátom. Kvalifikovanosť združeného na zastupovanie účastníka konania - spotrebiteľa pritom vyplýva nielen z uvedených požiadaviek podmieňujúcich zápis združenia do zoznamu oprávnených osôb na vykonávanie činnosti, ale aj z ďalších právnych úprav (napr. z ust. § 10 zák. č. 266/2005 Z.z., § 10 zák. č. 128/2002 Z.z.). Aj z tohto dôvodu je zrejmé, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka odporuje účelu zákona, a preto trovy takéhoto zastúpenia nemôžu spĺňať charakter účelnosti. Pre priznanie nároku na náhradu trov právneho zastúpenia advokátom nie je preto žiaden právny dôvod ani z hľadiska účelnosti. Prevzatie právneho zastúpenia združením sa deje na základe generálneho splnomocnenia na veľký počet prípadov a nejde teda o individuálne preberanie zastúpenia. Priznanie náhrady za prevzatie zastúpenia nemá preto oporu ani v skutkovom stave. Zároveň spochybnil, či vedľajší účastník je vôbec združením podľa zákona č. 250/2007 Z.z., nakoľko ani z uznesenia nevyplýva, či preukázal reálne vykonávanie činnosti združením podľa uvedeného zákona. Z týchto dôvodov namietal, že súd prvého stupňa sa nezaoberal dôslednou aplikáciou ust. § 142 ods. 1 O.s.p., a preto napadnutý výrok je nesprávny po skutkovej aj právnej stránke.

Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutom výroku. V súvislosti s výkladom pojmu „účelne vynaložené trovy“ poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV ÚS 2513/09 zo dňa 02.02.2010 a poukázal na to, že v tomto prípade išlo o trovy právneho zastúpenia, ktoré bezprostredne súviseli s konaním, vyjadrenie k žalobnému návrhu bolo vykonané s náležitou starostlivosťou a relevanciou, právny zástupca vedľajšieho účastníka podal vyjadrenie ku žalobnému návrhu až potom, čo sa dôkladne oboznámil s obsahom žalobného návrhu a jeho príloh, vedľajší účastník svoje právne a skutkové posúdenie prípadu vykonal pri prvom úkone, ktorý mu patril a v dôsledku ktorého súd prvého stupňa žalobu zamietol, vyjadrenie vedľajšieho účastníka bolo konkrétne a spôsobilé pozitívne ovplyvniť rozhodnutie súdu v prospech spotrebiteľa, preto úkon nebol ani nadmerný (uplatnená hodnota trov konania je vypočítaná v súlade s vyhláškou o odmenách a náhradách advokátov č. 655/2004 Z.z.) a trovy právneho zastúpenia treba považovať za nanajvýš účelné aj s prihliadnutím na charakter sporového procesu, v ktorom vznikli a ktorý sa vyznačuje prvkami kontradiktórnosti. Tiež uviedol, že pred každým vyjadrením sa k žalobnému návrhu musí sa oboznámiť so žalobou, jej podstatou, s vyjadrením žalovaného, musí uskutočniť skutkový a právny rozbor veci a až potom pristúpiť k vyjadreniu sa. Hoci sa môžu zdať jeho vyjadrenia obdobné, čo je zapríčinené obdobnými žalobami žalobcu, za každé vyjadrenie nesie právny zástupca plnú zodpovednosť za spôsobenú škodu, stavovskú zodpovednosť a podobne. Tejto plnej zodpovednosti zodpovedá aj nárok na plnú odmenu a s tým súvisiacu aj plnú náhradu trov právneho zastúpenia.

Zdôraznil, že jeho právne zastúpenie sa javí byť vysoko efektívne, keďže žalobca si uvedomuje riziko náhrady trov konania a často berie svoje nedôvodné žaloby späť, alebo nezaplatí súdny poplatok ešte pred dorúčením žaloby žalovanému. Vďaka kvalifikovanému zastúpeniu vedľajšieho účastníka, prostredníctvom advokáta, tu pre žalobcu existuje táto hrozba trov konania a jeho ďalšieho navýšenia. Ak by to tak nebolo čakal by, ako sa to stalo v niekoľkých prípadoch, kde vstúpil do konania neskôr, že nakoniec ešte pred meritórnym rozhodnutím súdu spotrebiteľ pre neznalosť rezignuje na ochranu svojich práv a žalované plnenie žalobcovi z neprijateľnej zmluvnej podmienky zaplatí. Je v súlade s verejným záujmom na zvýšenie ochrany spotrebiteľa, aby nedôvodné podané žaloby proti spotrebiteľom boli vzaté čo najskôr späť tak, aby spotrebiteľ neplatil pre neznalosť nároku z neprijateľnej zmluvnej podmienky a tento cieľ sa dosahuje jedine kvôli právnenému zastúpeniu vedľajšieho účastníka.

Poukázal na to, že pokiaľ zistil, že nárok je premlčaný, vzniesol námietku premlčania, ktorú nie je možné zdôvodniť vždy inak, iba tak, ako ju zdôvodnil on, avšak pred jej podaním musí si preštudovať celý žalobný návrh a oboznámiť sa so základom nároku a s okolnosťami za akých bol nárok uplatnený. Námietku premlčania nie je možné vznášať paušálne bez tohto posúdenia. Vznesená námietka premlčania z jeho strany má pre vzťah žalobcu a žalovanej podstatný význam a išlo o účelný úkon, teda nevyhnutný, lebo bez neho by bol spotrebiteľ zaviazaný na zaplatenie žalovanej sumy. Účelnosť úkonov právnej služby je možné posudzovať iba cez objektívne kritériá, teda či v konečnom dôsledku úkon právnej služby bol spôsobilý pozitívne v prospech účastníka ovplyvniť rozhodnutie súdu.

Poukázal tiež na článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a na to, že je nepochybne riadnym účastníkom a v súlade s citovaným článkom Ústavy SR i Občianskym súdnym poriadkom má právo vždy si zvoliť na zastupovanie advokáta od začiatku konania, nie iba podľa náročnosti prípadu. Pochybnosť o účelnosti vynaloženia takýchto trov konania je v rozpore so zákonnou garanciou práva na zastupovanie. Právo na právne zastúpenie vedľajšieho účastníka spotrebiteľského združenia advokátom deklaruje aj rozsudok Súdného dvora (druha komora) zo dňa 22.12.2010 vo veci C 279/2009.

Napokon uviedol, že nie je možné zo strany súdu, vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu zmiernovať dôsledky špekulatívneho prístupu žalobcu, keď sa sám v nedobrej viere a vedome rozhodol vziať na seba riziko prípadného neúspechu v konaní podaním premlčaného nároku zneužívajúc stav nízkeho právneho vedomia priemerných spotrebiteľov a vyslovene skúša, ktorý súd mu plnenie (aj z neprijateľných zmluvných podmienok) prizná. Vzhľadom na neexistenciu databázy vyhlásených neprijateľných zmluvných podmienok, môže sa bežne stať, že iný súd mu plnenie prizná.

Odvolačný súd na základe podaného odvolania vec podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. prejednal bez nariadenia pojednávania, preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka aj s konaním, ktoré tomuto výroku predchádzalo (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné.

Žalobca podal odvolanie len proti výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka a tak právoplatnosť ostatných výrokov odvolaním nebola dotknutá (§ 206 ods.3 O.s.p.). Preto ostatné výroky rozsudku ani neboli predmetom preskúmania odvolacím súdom.

Žalobca podal odvolanie z dôvodov uvedených z ust. § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p., t.j. vytýkal súdu prvého stupňa, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Naplnenie odvolacieho dôvodu podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. predpokladá nesprávny postup súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania, dôsledkom čoho je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, či vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávnosť skutkových zistení

môže vyplývať aj z logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, ku ktorému dochádza, ak súd na zistený skutkový stav aplikoval nesprávny právny predpis alebo použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

Odvolaací súd po preskúmaní veci v rozsahu uplatnených odvolacích dôvodov dospel k záveru, že rozhodnutiu súdu prvého stupňa v napadnutej časti nemožno vytknúť, že by bolo výsledkom nesprávneho postupu súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania ani, že by vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, t.j. že súd prvého stupňa na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

Podľa ust. § 93 ods. 1 O.s.p. sa ako vedľajší účastník môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 O.s.p.).

Týmto osobitným predpisom je zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (odkaz pod čiarou v § 93 ods. 2 O.s.p. pod 10a).

Podľa ust. § 93 ods. 3 O.s.p. do konania vstúpi buď z vlastného podnetu, alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníka súd rozhodne len na návrh.

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

V právnej veci týkajúcej sa spotrebiteľského sporu (tak, ako je tomu v prejednávanej veci) má oprávnené vystupovať ako vedľajší účastník aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov, pričom nemusí preukazovať právny záujem na jeho výsledku, pretože možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane spotrebiteľa mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v citovanom ustanovení § 93 ods. 2 O.s.p.

Z ust. § 93 ods. 4 O.s.p. ktoré výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, možno vyvodiť záver, že vedľajší účastník má (rovnako ako „hlavný“ účastník) právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom. Vedľajšiemu účastníkovi zároveň vzniká aj právo na náhradu trov konania, kam podľa ust. § 137 ods. 1 O.s.p. patrí aj náhrada trov právneho zastúpenia, ktorá mu však môže byť priznaná len v prípade, ak právo na náhradu trov vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 20. februára 2013 oznámilo OZ právna pomoc spotrebiteľom vstup do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej podľa § 93 ods. 2 O.s.p. s tým, že zároveň predložilo plnomocenstvo udelené advokátovi JUDr. Ladislavovi Miklušovi na jeho zastupovanie a požiadalo o doručenie žaloby a jej príloh. Následne dňa 18. apríla 2013 bolo súdu prvého stupňa doručené vyjadrenie vedľajšieho účastníka zo

dňa 18.04.2013, v ktorom o.i. vzniesol námietku premlčania žalobcom uplatňovaného nároku, navrhol žalobu zamietnuť a uplatnil si náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia spolu vo výške 138,44 eura. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvého stupňa vedľajším účastníkom vznesenú námietku premlčania posúdil ako dôvodnú a na tom základe žalobu vo veci samej zamietol.

Za danej situácie súd prvého stupňa postupoval správne, ak pri svojom rozhodnutí o trovách vedľajšieho účastníka vychádzal z ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Citované ustanovenie vyjadruje jednu zo základných zásad uplatňujúcich sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania - zásadu zodpovednosti za výsledok sporového konania (zásadu úspechu). Účastník konania, ktorý v spore uspel, má nárok na náhradu trov tohto konania.

Predpokladmi, za splnenia ktorých vzniká nárok na náhradu trov konania sú:

a/ plný úspech vo veci, ktorý sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozsudku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej a

b/ účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie práva.

Ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. vyjadruje aj ďalšiu zo základných zásad uplatňujúcich pri náhrade trov konania a to zásadu účelnosti, keď predpokladá priznanie náhrady len tých trov konania, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Odvolací súd preto posudzoval, či trovy konania uplatňované vedľajším účastníkom v predmetnej veci a nakoniec i súdom prvého stupňa priznané sú účelné.

Túto účelnosť je potrebné posudzovať individuálne v každej veci podľa okolností, za ktorých vedľajší účastník do konania vstúpil a v konaní vykonal konkrétne úkony. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore (a platí to aj pre vedľajšieho účastníka) musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo - ako v danom prípade - procesná obrana proti takémuto tvrdenému nároku.

Úkony právnej služby, odmena za ktoré (plus režijný paušál) tvorí trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nepochybne prispeli k procesnému úspechu žalovanej v konaní, nakoľko vedľajší účastník vo svojom vyjadrení uplatnil námietku premlčania žalovaného nároku, na základe ktorej bola súdom prvého stupňa žaloba zamietnutá. Úkony vedľajšieho účastníka boli teda urobené efektívne a boli v priamej príčinnej súvislosti s tým, že prvostupňový súd žalobu vo veci zamietol. Na tom základe súd prvého stupňa vedľajšiemu účastníkovi správne priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov jeho právneho zastúpenia proti žalobcovi.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. Účastníkmi odvolacieho konania boli žalobca a vedľajší účastník, keďže o právach a povinnostiach žalovanej sa v odvolacom konaní vôbec nerozhodovalo a predmetom odvolacieho konania bolo iba rozhodovanie o trovách konania vedľajšieho účastníka.

Vedľajší účastník mal v odvolacom konaní úspech, preto mu bola priznaná náhrada uplatnených trov odvolacieho konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia - odmeny za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny, t.j. 30,71 eura plus režijný paušál 7,81 eura, spolu 38,52 eura.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerov hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.